

Landskapsplanering för stad-land interaktioner

Det hållbara samhället studeras idag främst utifrån ett stadsperspektiv - hållbar stadsutveckling, hållbar stadsbyggnad, den hållbara staden, den förtätade staden - oftast avskilt från forskning om primärproduktion i landsbygder, åkrar och skogar. Begreppet hållbar stadsutveckling kan upplevas paradoxalt då endast ett perspektiv ges utrymme – staden. Kan en stad vara hållbar utan dess omland? Argument för fokus på staden kan vara den fortgående urbaniseringen. En risk är dock att urbaniseringen för med sig en gradvis förstärkning av urbana perspektiv, vilket gör att livsvillkor i urbana miljöer tenderar att bli normerande. Idag finns anledning att i stället se landsbygden som en livsavgörande miljö i många bemärkelser, inte minst för framtida behov av råvaror, energi och livsmedel. Staden får idag det mesta av råvaror, energi och livsmedel från andra platser än sitt närområde. Hittills har det i ett kortare tidsperspektiv varit ekonomiskt fördelaktigt att skilja produktionen från konsumtionen geografiskt. Men i samband med att oljan inte längre kan utvinnas i samma omfattning som tidigare förväntas den bli kraftigt dyrare, vilket bl.a. kan påverka den globala handeln. Den miljökris - global change och resurskris t.ex. peak oil som vi idag står inför kräver en ny väg för hur vi planerar och organiserar städer och dess omland. En *lokalisering* av en, jämfört med idag, större andel av primärproduktion av livsmedel och bioenergi, är en sannolik effekt av ett högre oljepris. Lokalisering handlar i det här sammanhanget om att primärproduktion och konsumtion kommer relativt närmare geografiskt, en förskjutning sker från globala marknader/system/flöden till makroregioner (t.ex Östersjöregionen), till mikroregioner (t.ex Mälardalen) och till enskilda kommuner och dess omland.

Dessa frågor studeras i ett sammanhang av planering med fokus på fysisk planering i svenska kommuner. Idag kan vi se tendenser till ökat intresse för t.ex. lokalt producerad energi och närodlat mat, samt att frågor om exploatering/bevarande av åkermark diskuteras.

Genomförd och pågående forskning:

- Nationell studie av svenska kommuners intresse för närodlat livsmedel, 2009. *Madeleine Granvik*.
- Textanalytisk studie av 45 Klimatkommuners klimatstrategier ur ett lokaliseringssperspektiv med fokus på livsmedel och energi, 2009. *Madeleine Granvik*.
- Livsmedelsfrågor och fysisk planering i nio svenska kommuner, textanalytisk studie av plandokument, 2010, *Madeleine Granvik*.
- Enkätstudie om Klimatkommunernas arbete med fysisk planering med fokus på klimatarbete, stad-land interaktioner, jordbruksmarkens värde, samt samverkansprocesser mellan olika planeringsnivåer, 2010, *Madeleine Granvik*.
- Nationell enkätstudie om landsbygdens roll i fysisk planering med fokus på stad-land interaktioner ur ett lokaliseringssperspektiv, 2011, *Madeleine Granvik*.